

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6779/2567

บริษัท ก.โจทก์ จำเลยเอกหรือร้อยละ ช.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 573, ป.พ.พ. มาตรา 383, ป.พ.พ. มาตรา 224

ย่อ / หลักกฎหมาย

ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ภายหลังจากจำเลยผิคนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเพียงงวดเดียว จำเลยเป็นฝ่ายส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนแก่โจทก์ โดยสัญญาเช่าซื้อมิได้มีข้อตกลงใดให้สิทธิจำเลยผู้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาด้วยการส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนแก่โจทก์ แต่การที่จำเลยไม่สามารถชำระหนี้ค่าเช่าซื้อตามสัญญาแก่โจทก์ และส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนแก่โจทก์ภายหลังจากผิคนัดชำระค่าเช่าซื้อ แสดงให้เห็นถึงเจตนาของจำเลยที่ต้องการเลิกสัญญาเช่าซื้อ และจำเลยลูกหนี้ที่ผิคนัดอาจใช้สิทธิเลิกสัญญาได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 573 ที่บัญญัติว่า ผู้เช่าจะบอกเลิกสัญญาในเวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้ ด้วยส่งมอบทรัพย์สินกลับคืนให้แก่เจ้าของโดยเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง อันเป็นบทบัญญัติที่กำหนดสิทธิและวิธีการบอกเลิกสัญญาโดยผู้เช่าซื้อไว้เป็นการเฉพาะนอกเหนือจากการบอกเลิกสัญญาตาม ป.พ.พ. บรรพ 2 ลักษณะ 2 สัญญา หมวด 4 ดังนั้น การที่จำเลยส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนแก่โจทก์โดยมีเจตนาเลิกสัญญา และโจทก์รับมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนจากจำเลยไว้ถือได้ว่าสัญญาเช่าซื้อสิ้นสุดลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 573 โจทก์จึงชอบที่จะเรียกร้องให้จำเลยซึ่งประพฤติผิดสัญญารับผิดชำระค่าเสียหายเป็นค่าขาดราคารถยนต์ตามข้อตกลงในสัญญาได้ อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงที่จำเลยจะรับผิดชอบชำระค่าขาดราคาให้แก่โจทก์ตามสัญญาเช่าซื้อ ข้อ 10.4 มีลักษณะเป็นการกำหนดค่าเสียหายไว้ล่วงหน้าอันเป็นเบี้ยปรับซึ่งหากสูงเกินส่วนศาลย่อมลดลงเป็นจำนวนพอสมควรได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 383 วรรคหนึ่ง ส่วนที่โจทก์ขอดอกเบี้ยของค่าขาดราคาในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นั้น โจทก์อาศัยสิทธิเรียกร้องด้วยเหตุใดโจทก์มิได้แสดงไว้ให้แจ้งชัด จึงไม่อาจกำหนดดอกเบี้ยให้ตามที่โจทก์เรียกร้องมาได้ อย่างไรก็ตามเมื่อหนี้ค่าขาดราคาจำเลยต้องรับผิดชอบต่อโจทก์เป็นหนี้เงิน จำเลยจึงต้องรับผิดชอบดอกเบี้ยผิคนัด ตาม ป.พ.พ. มาตรา 224 วรรคหนึ่ง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 270,711.08 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน 270,103 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 96,608.08 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 14 ตุลาคม 2564) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 3,000 บาท เฉพาะค่าขึ้นศาลให้ใช้แทนค่าทนายที่โจทก์ขณะคดี คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก โจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 8 แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ของต้นเงิน 6,000 บาท นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 14 ตุลาคม 2564) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ อัตราดอกเบี้ยดังกล่าวถ้าต่อมากกระทรวงการคลังปรับเปลี่ยนอัตราโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเมื่อใด ก็ให้ปรับเปลี่ยนไปตามนั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ตามขอ ยกคำขอในส่วนขอค่าขาดราคารถยนต์ที่เช่าซื้อ ค่าภาษีมูลค่าเพิ่มและเบี้ยปรับ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีในศาลชั้นต้นและ

ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคอนุญาตให้ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภควินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้เถียงกันในชั้นฎีการับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2555 จำเลยทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า หมายเลขทะเบียน กพ 68 สุราษฎร์ธานี จากโจทก์ในราคาเช่าซื้อไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม 528,628.32 บาท ตกลงผ่อนชำระค่าเช่าซื้อรวม 72 งวด งวดละ 7,856 บาท กำหนดชำระทุกวันที่ 20 ของเดือน เริ่มชำระงวดแรกวันที่ 20 พฤศจิกายน 2555 หลังจากทำสัญญาจำเลยชำระค่าเช่าซื้อแก่โจทก์เพียง 22 งวด และ ผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อแก่โจทก์งวดที่ 23 ประจำวันที่ 20 กันยายน 2557 ต่อมาวันที่ 16 ตุลาคม 2557 โจทก์ได้รับมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนจากจำเลยแล้วนำรถยนต์ที่เช่าซื้อออกขายทอดตลาด ได้เงิน 113,000 บาท คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่า สัญญาเช่าซื้อมิได้ เลิกกันโดยปริยาย จำเลยจึงต้องรับผิดชอบชำระค่าขาดราคาแก่โจทก์หรือไม่ เพียงใด เห็นว่า แม้ ข้อเท็จจริงจะรับฟังเป็นยุติว่า หลังจากจำเลยผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้องวดที่ 23 ประจำวันที่ 20 กันยายน 2557 เพียงงวดเดียว จำเลยเป็นฝ่ายส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนแก่โจทก์เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2557 โดยสัญญาเช่าซื้อมิได้มีข้อตกลงใดให้สิทธิจำเลยผู้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาด้วยการ ส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนแก่โจทก์แต่การที่จำเลยไม่สามารถชำระหนี้ค่าเช่าซื้อตามสัญญาแก่ โจทก์ และส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนแก่โจทก์หลังจากผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อ แสดงให้เห็นถึง เจตนาของจำเลยที่ต้องการเลิกสัญญาเช่าซื้อ และจำเลยลูกหนี้ที่ผิดนัดอาจใช้สิทธิเลิกสัญญาได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 573 ที่บัญญัติว่า ผู้เช่าจะบอกเลิกสัญญาในเวลาใด เวลาหนึ่งก็ได้ ด้วยส่งมอบทรัพย์สินกลับคืนให้แก่เจ้าของโดยเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง อันเป็น บทบัญญัติที่กำหนดสิทธิและวิธีการบอกเลิกสัญญาโดยผู้เช่าซื้อไว้เป็นการเฉพาะนอกเหนือจาก การบอกเลิกสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 ลักษณะ 2 สัญญา หมวด 4 ดังนั้นการที่จำเลยส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนแก่โจทก์โดยมีเจตนาเลิกสัญญา และโจทก์รับมอบ รถยนต์ที่เช่าซื้อคืนจากจำเลยไว้ถือได้ว่าสัญญาเช่าซื้อสิ้นสุดลงตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 573 โจทก์จึงชอบที่จะเรียกร้องให้จำเลยซึ่งประพฤติดังกล่าว รับผิดชำระค่าเสียหายเป็นค่าขาดราคารถยนต์ตามข้อตกลงในสัญญาได้ ที่ศาลอุทธรณ์ ภาค 8 เห็นว่า สัญญาเช่าซื้อระหว่างโจทก์กับจำเลยเลิกกันโดยปริยาย และจำเลยไม่ต้องรับผิดชอบ ชำระค่าขาดราคารถยนต์แก่โจทก์นั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย อย่างไรก็ตามข้อตกลงที่จำเลยจะ รับผิดชอบชำระค่าขาดราคาให้แก่โจทก์ตามสัญญาเช่าซื้อ ข้อ 10.4 มีลักษณะเป็นการกำหนด ค่าเสียหายไว้ล่วงหน้าอันเป็นเบี้ยปรับซึ่งหากสูงเกินส่วนศาลย่อมลดลงเป็นจำนวนพอสมควรได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 383 วรรคหนึ่ง เมื่อพิจารณาถึงเงินลงทุนของโจทก์ กับค่าเช่าซื้อที่จำเลยผ่อนชำระและเงินที่โจทก์ได้รับจากการขายทอดตลาด ประกอบทางได้เสีย ของโจทก์ทุกอย่างอันชอบด้วยกฎหมายแล้ว เห็นสมควรกำหนดค่าขาดราคาให้แก่โจทก์ 147,000 บาท เมื่อรวมกับค่าขาดประโยชน์ที่จำเลยต้องรับผิดชอบตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 8 เป็นเงิน 6,000 บาท แล้ว จำเลยต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ 153,000 บาท แต่ในส่วนที่โจทก์ขอดอกเบี้ยของค่าขาด ราคาในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นั้น โจทก์อาศัยสิทธิเรียกร้องด้วยเหตุใดโจทก์มิได้แสดงไว้ให้แจ้งชัด จึงไม่อาจกำหนดดอกเบี้ยให้ตามที่โจทก์เรียกร้องมาได้ อย่างไรก็ตามเมื่อหนี้ค่าขาดราคาที่จำเลย ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์เป็นหนี้เงิน จำเลยจึงต้องรับผิดชอบดอกเบี้ยผิดนัดอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับถัดจาก วันที่ 14 ตุลาคม 2564 ซึ่งเป็นวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 224 วรรคหนึ่ง ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้นบางส่วน พิพากษา

แก้เป็นว่า ให้จำเลยชำระเงิน 153,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 14 ตุลาคม 2564) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ อัตราดอกเบี้ยดังกล่าวถ้าต่อมากะทรวงการคลังปรับเปลี่ยนอัตราโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเมื่อใด ก็ให้ใช้อัตราที่ปรับเปลี่ยนบวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ 2 ต่อปี ตามมาตรา 224 แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ตามที่โจทก์ขอ นอกจากนี้ที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 8 ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ณัฐชัย ไวยภาษจิรกุล · ชาญณรงค์ ปราณิจิตต์ · แรกรณ ปริพนธ์พจนพิสุทธิ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/6779/2567>